

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle Ruotsin kanssa taksiliikenteestä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle Ruotsin kanssa taksiliikenteestä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (HE 262/2022 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- yksikön johtaja Emil Asp, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Inka Näkkäläjärvi, liikenne- ja viestintäministeriö

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- ulkoministeriö
- oikeusministeriö
- Liikenne- ja viestintävirasto
- Meri-Lapin Taksit Oy
- Suomen Taksiliitto ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei huomautettavaa:

- työ- ja elinkeinoministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan välillä tehdyn kansainvälisestä taksiliikenteestä tiellä koskevan sopimuksen muutoksen ja lain sopimuksen muuttamisesta tehdystä sopimuksesta. Sopimusmuutoksen taustalla on 1.7.2018 voimaantullut laki liikenteen palveluista (320/2017), joka muutti kansallista taksiliiken-

Valiokunnan mietintö LiVM 18/2022 vp

nesääntelyä siten, että taksiliikenteen harjoittamiselle asetettuja velvoitteita kevennettiin. Sopimusmuutoksella pyritään muuttamaan Suomen ja Ruotsin välistä taksiliikennesopimusta siten, että sopimus vastaisi kansallista lainsäädäntöä. Merkittävimmät sopimusmuutokset koskevat sopimuksessa tarkoitettua liikennettä harjoitettaessa mukana pidettyjä asiakirjoja sekä sopimuksessa määriteltyjä toimivaltaisia viranomaisia.

Hallituksen esitykseen sisältyy myös ehdotus kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamista koskevan lain muuttamisesta. Laista poistettaisiin sellaiset taksiliikenteen harjoittamiselle asetetut velvoitteet, jotka ovat poistuneet kansallisesta taksiliikennesääntelystä, kuten velvoite palata asemapaikalle kuljetuksen jälkeen, sekä erityinen kuljettajia koskeva salassapitovelvoite. Toinen keskeinen muutos koskisi lain hallinnollisia seuraamuksia ja rangaistussäännöksiä. Säännökset muutettaisiin vastaamaan kansallista lainsäädäntöä. Osa rangaistussäännöksistä poistettaisiin ja rikosoikeudellisen rangaistuksen sijaan velvoitteiden noudattamatta jättämisestä määrättäisiin hallinnollinen turvaamistoimi tai rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamus.

Sopimukseen tehtävät muutokset tulisivat voimaan sen jälkeen, kun osapuolet ilmoittavat toisilleen diplomaattiteitse, että sopimusmuutosten voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet on suoritettu. Sopimusmuutos tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua jälkimmäisen ilmoituksen antamisesta. Laki Ruotsin kanssa taksiliikenteestä tiellä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdystä sopimuksesta on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun sopimusmuutos tulee voimaan. Sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta annettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun sopimusmuutos tulee voimaan.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

(1) Valiokunta pitää hyvänä, että sopimusta on pyritty muuttamaan vastaamaan kansallista lainsäädäntöä. Valiokunta pitää hallituksen esitystä tarkoituksenmukaisena ja tarpeellisena ja puoltaa sopimuksen ja ensimmäisen lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana sekä toisen lakiehdotuksen hyväksymistä muutettuna.

(2) Asiantuntijakuulemisessa on toivottu, että jatkossa Suomi ryhtyisi neuvotteluihin Ruotsin kanssa kabotaasiliikenteen mahdollistamiseksi. Valiokunta pitää hyvänä liikenne- ja viestintäministeriön ilmoitusta, jonka mukaan Ruotsilta on tarkoitus myöhemmin esimerkiksi noottienvaihdon yhteydessä tiedustella, olisiko kabotaasin salliminen tulevaisuudessa mahdollista.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

2. Laki kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

3 §. Luvan peruuttaminen. Asiantuntijakuulemisessa on esitetty huomioita elinkeinovapauden kannalta tärkeään pykälään. On kiinnitetty huomiota siihen, että rikkomisen tai laiminlyönnin olennaisuuden vaatimus puuttuu muotoiluista. Huomiota on kiinnitetty myös siihen, että määräaikaisen ja lopullisen peruuttamisen edellytysten ei tule olla samoja. Valiokunta on tämän vuoksi lisännyt lopullisen peruuttamisen ehtoihin määräyksen siitä, että lupa voidaan peruuttaa lopullisesti vain, jos liikennettä on harjoitettu vakavasti ja olennaisesti vastoin taksiliikennesopimuksen 3 tai 4 artiklan määräyksiä.

3 a §. Asiakirjarikkomuksesta määrättävä liikennevirhemaksu. Liikennevirhemaksua koskevaan menettelyyn sovellettaisiin tieliikennelain 6 luvun säännöksiä. Oikeusministeriön mukaan valittua sääntelymallia voidaan kuitenkin pitää ongelmallisena sen osalta, että sakon täytäntöönpanosta annetusta laista tai tieliikennelaista ei käy ilmi sitä, että sakon täytäntöönpanosta annettua lakia sovelletaan myös ehdotettuun seuraamusmaksuun. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että valtioneuvoston on syytä harkita sakon täytäntöönpanosta annettua lakia koskevan viittauksen lisäämistä pykälään.

6 §. Viranomaisen oikeus saada tietoja. Valiokunnan huomioon on saatettu, että pykälän säännöstä viranomaisen oikeudesta saada tietoja ei ole sidottu perustuslakivaliokunnan vakiintuneen lausuntokäytännön mukaisesti välttämättömiin tietoihin. Valiokunta on tämän vuoksi lisännyt vaatimuksen luovutettavien tietojen välttämättömyydestä.

8 §. Muutoksenhaku. Ehdotetun 8 §:n 2 momentin mukaan päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta. Oikeusministeriö on kiinnittänyt huomiota siihen, että perustuslain 21 §:stä johtuvista syistä on vakiintuneesti katsottu, että rangaistusluonteisen seuraamusmaksun tulisi olla täytäntöönpanokelpoinen vasta lainvoimaisena. Tämän vuoksi valiokunta on poistanut määräyksen siitä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 262/2022 vp tarkoitetun sopimusmuutoksen.

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 262/2022 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö LiVM 18/2022 vp

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 262/2022 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen.

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

Ruotsin kanssa taksiliikenteestä tiellä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdystä sopimuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Suomen tasavallan hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksen välillä tehdyn sopimuksen (SopS 10 ja 11/2014) muutoksesta Suomen tasavallan hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksen välillä Helsingissä 11 päivänä maaliskuuta 2022 tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Sopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

2.

Laki

kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (559/2012) 7 §:n 2 momentti,

muutetaan 2—6 ja 8 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laissa 633/2018, 5 § laissa 90/2021 ja 8 § laissa 1004/2015, sekä

lisätään lakiin uusi 3 a § seuraavasti:

2 §

Taksiyrityksen velvollisuudet

Suomeen sijoittunut taksiyritys on velvollinen taksiliikennesopimuksen mukaista taksiliikennettä harjoittaessaan:

1) noudattamaan kuluttajahintoja koskevia liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) säännöksiä ja niiden nojalla annettuja määräyksiä, joita taksiyrityksen on noudatettava kotimaan liikenteessä; ja

2) noudattamaan liikenteen palveluista annetun lain 15 a §:n säännöksiä taksimatkasta kerättävistä tiedoista.

Suomeen sijoittuneen taksiyrityksen ja sen palveluksessa olevan kuljettajan on harjoittaessaan taksiliikennesopimuksen mukaista taksiliikennettä valittava asiakkaan kannalta edullisin ja taroituksenmukaisin reitti tai ajettava asiakkaan ehdottamaa reittiä.

3 §

Luvan peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa taksiliikenteen harjoittamiseen oikeuttavan luvan määräajaksi ~~tai kokonaan~~, jos sillä on aihetta epäillä, että liikennettä on harjoitettu vastoin taksiliikennesopimuksen 3 tai 4 artiklan määräyksiä. Lupa voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos liikennettä on harjoitettu vakavasti ja olennaisesti vastoin taksiliikennesopimuksen 3 tai 4 artiklan määräyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa taksiliikenteen harjoittamiseen oikeuttavan luvan myös, jos 2 §:n säännöksiä on vakavasti ja olennaisesti laiminlyöty tai rikottu.

Valiokunnan mietintö LiVM 18/2022 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa lupa-asiakirjan haltuunsa asian selvittämisen ajaksi välittömästi 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Lupa-asiakirja on viipymättä palautettava, jos lupaa ei peruuteta.

Liikenne- ja viestintäviraston on 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa taksiliikenteen harjoittamiseen oikeuttavan luvan peruuttamisen sijasta annettava taksiryitykselle huomautus tai varoitus, jos luvan peruuttaminen on kohtuutonta ja ilmenneet puutteet, rikkomukset tai laiminlyönnit voidaan korjata. Virasto voi antaa varoituksen kuitenkin vain, jos huomautusta ei asiasta ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioon ottaen voida pitää riittävänä.

Jos luvan peruuttamisen tai varoituksen antamisen peruste on sellainen, että se voidaan korjata, Liikenne- ja viestintäviraston on ennen luvan peruuttamista tai varoituksen antamista annettava taksiryitykselle mahdollisuus korjata puute tai laiminlyönti Liikenne- ja viestintäviraston asettamassa määräajassa.

3 a §

Asiakirjarikkomuksesta määrättävä liikennevirhemaksu

Kuljettajalle voidaan määrätä 40 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä ajoneuvoa kuljettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä ja esittämisestä määrätään taksiliikennesopimuksen 5 artiklassa.

Liikennevirhemaksun määräämiseen sekä sitä koskevan päätöksen sisältöön, tiedoksiantoon, maksuaikaan ja täytäntöönpanoon sovelletaan tieliikennelain (729/2018) 6 lukua.

4 §

Verotus

Ruotsiin sijoittuneen taksiryityksen, jolla on oikeus harjoittaa taksiliikennettä Ruotsissa, ei katsota autoverolain (777/2020) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla ottaneen ajoneuvoa käyttöön liikenteeseen Suomen alueella sillä perusteella, että ajoneuvoa käytetään taksiliikenteeseen taksiliikennesopimuksen mukaisesti.

5 §

Suomen ja Ruotsin välisen taksiliikenteen luvaton harjoittaminen

Joka

1) harjoittaa ammattimaista henkilöiden kuljettamista tiellä ajoneuvolaissa (82/2021) tarkoitettulla henkilöautolla, pakettiautolla, kuorma-autolla, kolmipyörällä, kevyellä nelipyörällä tai rasakaalla nelipyörällä ilman taksiliikennesopimuksen 6 artiklassa edellytettyä taksiliikenteen harjoittamiseen oikeuttavaa lupaa tai

2) harjoittaa taksiliikennettä vastoin taksiliikennesopimuksen 3 tai 4 artiklan määräyksiä, on tuomittava *luvattomasta Suomen ja Ruotsin välisen taksiliikenteen harjoittamisesta* sakoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Valiokunnan mietintö LiVM 18/2022 vp

6 §

Viranomaisen oikeus saada tietoja

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada taksiliikennesopimuksen 8 artiklassa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta varten välttämättömiä taksiyrityksen edustajia koskevia tietoja rikosrekisteristä ja sakkorekisteristä.

8 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). ~~Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.~~

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 9.12.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Sandra Bergqvist r
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Petri Huru ps
jäsen Juho Kautto vas
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Joonas Könttä kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Mirka Soinikoski vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker